

Pocăința ca părăsire a păcatului

Pocăința este una dintre marile teme ale literaturii ascetice. Până la urmă, ea reprezintă temeiul vieții spirituale și al schimbării pe care aceasta o implică. Avva Pimen a fost întrebat ce este pocăința, iar răspunsul lui a fost o probă de înțelepciune. Pentru bătrân, pocăirea de păcat este „să nu-l mai faci. De aceea dreptii au fost numiți neprihăniți, fiindcă s-au lepădat de păcate și au devenit drepti”.

Forma autentică de pocăință, dar probabil cea mai grea, este părăsirea păcatului. Pe cât de simplu este de spus acest lucru, pe atât de dificil de făcut. Păcatul, în toate formele sale, este un cancer care roade în trupul umanității. Păcatul înseamnă neputință, poftă, răutate etc., toate înfășurate într-un sistem complex de iluzii și înșelări care susțin îndreptățirea de sine. Apoi păcatul te aruncă în cercul vicios al plăcerii și al durerii, care se succed neconținut și din care doar pocăința te poate smulge.

Tocmai pentru că este o temă esențială pentru spiritualitate, pocăința a fost

abordată din unghiuri diferite și arată înțelegeri variate. Cel mai adesea, pocăința este asociată cu regretul pentru trecut sau pentru anumite păcate. Un sens mai bogat, mai teologic este legat de termenul grecesc metanoia, care înseamnă schimbare. Pocăința înseamnă nu doar regretul pentru trecut, ci și efortul reînnoit permanent, de îmbunătățire, de rafinare, de subțiere spirituală.

Cuvântul avvei Pimen, la modul practic, unește în sine cele două dimensiuni ori cele două sensuri ale pocăinței: regret pentru trecut și schimbare, îmbunătățire perpetuă. Și, în plus, este calea cea mai directă către libertate, care însă se obține cu efort. Efortul de a te opune cu îndârjire, până la capăt, păcatului. Iar aceasta este o lucrare ce poate să dureze o viață întreagă. O permanentă confruntare cu sinele și cu propriile limite. În această încleștare împotriva păcatului se naște, treptat, smerenia. Lupta cu păcatul nu este un drum presărat cu lauri, o cale ușoară în care simpla decizie de schimbare este suficientă. Să nu ne iluzionăm, aceasta este o luptă care durează o viață întreagă. Și oricât de grea ar părea această luptă la început, harul lui Dumnezeu este în permanență acolo.

Pocăința ca regret pentru trecut presupune luciditate în propria evaluare, fără menajamente, și este cea care furnizează energia afectivă necesară pentru schimbare. Metanoia este continuarea în oglindă a pocăinței ca regret. Are o parte de luciditate cu privire la analiza proprie, dar de această dată nu privind trecutul, ci direcția în care te îndrepti. Și de aici se naște energia pentru schimbare. Punctul de întâlnire al celor două este prezentul și se concretizează în lupta efectivă cu păcatul, până la părăsirea lui, cu harul lui Dumnezeu.

ziarullumina.ro